

2020; cliëntenraden ten tijde van Corona

Geplaatst op 3 april 2020

Diep in het hart

En toen was opeens alles anders. Het 'normale' leven ligt stil. Ook in de zorg; bij onder andere verpleeghuizen, woonzorgcentra, de thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, ziekenhuizen, beschermde woonvormen, jeugdzorg en pleeggezinnen. Iedereen voelt de gevolgen van corona en de maatregelen. Vaak tot diep in het hart. We kunnen niet meer uitgaan van de bekende gang van zaken. We moeten zoeken naar wat er nu belangrijk is en hoe we daar een passende vorm aan geven. En dat geldt ook voor cliëntenraden.

Want wat is nu je rol als cliëntenraad ten tijde van Corona? Is die er wel? Moet je aan de slag blijven, moet je afstand nemen, laten gebeuren wat er gaat gebeuren of moet je juist nu ook actief betrokken blijven?

Structureel contact

Als cliëntenraad (CR) ben je gewend structureel in (fysiek/regelrecht) contact te staan, met de manager, de bestuurder, de zorgmedewerkers, de afdelingen/locaties/woonvormen en natuurlijk waar mogelijk met de cliënten. Door de maatregelen rond corona is dat structurele contact in veel gevallen vervallen. Zo mag je niet meer naar zorglocaties toe en wordt het ook afgeraden om op andere manieren bijeen te komen. Hoe kan je als cliëntenraad dan nog van waardevolle toevoeging zijn? Raden zijn zoekende of en hoe ze nu überhaupt wel een rol hebben.

Ervaringen en alternatieven

Juist nu heb je als CR ook een belangrijke rol. Juist nu is het essentieel op de hoogte te zijn van de ervaringen en wensen en behoeften van de cliënten. Want hoe ervaren patiënten, cliënten, bewoners nu de dag, de zorg, welzijn en het wonen? Hoe is het om op de kamer te moeten blijven terwijl je gewend was naar de woonkamer te kunnen gaan en naar het restaurant? Wat doe je als je bekende dagbesteding of activiteiten uitvallen? Zijn er (genoeg) alternatieve activiteiten en mogelijkheden bedacht? Hoe is het als je niet meer op de zorgboerderij mag werken? Hoe gaat het als je pleeggezin nu even niet bereikbaar is? Speelt de zorgorganisatie genoeg in op de ervaringen van cliënten? Hoe gaat het met het welzijn en welbevinden? Is er bijvoorbeeld goed nagedacht over andere mogelijkheden van contact nu bezoek niet toegestaan is?

De ervaringen van cliënten/patiënten zijn belangrijke voedingsbodem om als CR te weten wat er nu echt speelt en waar je als CR mogelijk actie op uit moet zetten.

Dus ja, je hebt wel degelijk een rol nu, juist nu. Die moet je alleen in veel gevallen wel anders vormgeven.

Vinger aan de pols

Maar hoe kom je nu aan die informatie over de situatie van cliënten? Hoe kom je achter informatie wat de zorgorganisatie allemaal doet om zo goed mogelijk met corona en de maatregelen om te gaan? En aan welke soort zaken moet je denken die nu van belang kunnen zijn? In deze blog vind je al wat tips en aandachtspunten. Maar leer ook zeker van elkaar! Vind elkaar, wissel uit, leer van elkaar. Maak daarbij gebruik van (onder andere) cliëntenraad.nl hier worden veel ervaringen van raden uitgewisseld. Kom ook met LOC in gesprek in een van onze digitale meetings, stel je vragen, deel je ervaringen! Hou de vinger aan de pols en zet actie uit waar nodig. Daar hebben raden, maar vooral de cliënten zie zij vertegenwoordigen nu het meeste aan.

– Spreek af hoe je als CR met elkaar in contact blijft

Ook als CR kom je nu niet bijeen. Maar het is wel belangrijk om af te stemmen wat je nu als CR wilt doen. Hoe willen jullie als CR nu handelen? Wat vinden, kunnen en willen de leden individueel? Wat zegt dat over hoe je als CR als geheel aan de slag kan blijven? Wat heb je nodig aan informatie, aan adviezen, aan....? Is het mogelijk een structureel contact tussen de leden onderling te organiseren? Denk aan wekelijks belmoment, beeldbellen of een whatsapp groep, mails of de post zo nodig.

– Spreek af hoe je met de zorgorganisatie en de cliënten in contact blijft

Neem als voorzitter van de raad contact op met de gesprekspartner; zij het de (locatie of sector) manager, afdelingshoofden, raad van bestuur. Vraag hoe de organisatie nu graag met de CR in contact staat en uitwisselt. Geef aan hoe je daar als CR in staat en wat jullie wensen zijn. Spreek een manier af van structureel contact. Bijvoorbeeld een wekelijks belmoment(je) waarin de laatste stand van zaken doorgenomen wordt. Is er een manier om digitale informatie uit te wisselen, zoals mail, Carenzorgt, de digitale omgeving van de zorgorganisatie? De voorzitter houdt de rest van de leden op de hoogte via de afgesproken manieren. Misschien heb je als raad daarnaast af en toe digitaal/telefonisch contact met de afdeling(en), of met de naasten, om uit te vragen hoe de cliënten het maken. Ook kan de CR een brief sturen naar de cliënten/naasten. Daarin kan je schrijven hoe de raad nu bezig is, hoe de raad bereikbaar is en dat de raad graag signalen ontvangt.

– Spreek af wat je doet als er (ongevraagd) advies moet komen

Het kan zijn dat er in deze periode bepaalde adviezen gepland stonden. Sta er even bij stil of die nu essentieel zijn of dat je bepaalde dingen even uitstelt. Het kan ook dat er door corona (of andere actuele zaken) advies gegeven moet worden. Dan moet je wel signalen binnenkrijgen. Via cliënten, medewerkers, mantelzorgers of managers. Vervolgens ga je als CR na of je advies wilt geven en zo ja hoe het adviestraject eruit moet zien.

Denk bijvoorbeeld ook aan de wet zorg en dwang en verplichte GGZ (WzD/WvGGZ). Is er meer onrust onder de cliënten omdat men geïsoleerd leeft, zorgt en woont? Hoe gaat de organisatie dan om met onvrijwillige zorg als kalmerende medicatie? Volgen zij de juiste stappen zoals afgesproken en geadviseerd in het beleidsplan?

Hoe kom je als CR in deze tijden tot een gedegen advies? Stem met elkaar af wie welke rol heeft. Bijvoorbeeld de voorzitter haalt informatie op bij de zorgorganisatie en deelt dat met de rest van de leden. Alle leden formuleren hun eigen mening op het stuk. In de nieuwe vormen van contact, bijvoorbeeld telefonisch vergaderen, wisselen jullie die meningen uit om tot een advies te komen. Of als blijkt dat er niet genoeg informatie is of dat er nog vragen leven, dan ga je natuurlijk eerst daar achterna voordat je je advies afgeeft.

Medezeggenschap. Juist in crisistijd!

Ik hoorde van een bestuurder die uitsprak “in tijden van crisis gaat de medezeggenschap niet op”. Dat is niet correct. Wettelijk niet, maar zeker ook in geest der wet niet. Natuurlijk moet je landelijke protocollen gewoon doorvoeren, maar hoe je dat passend doet voor jouw zorgorganisatie, dat bepaal je samen. Hoe voeren we het in, wie speelt een rol, welke informatie geven we cliënten, mantelzorgers? Dat zijn zaken om samen af te stemmen.

We staan er in Nederland samen aan om de zorg zo waardevol mogelijk te maken. Daar hebben we allemaal een (verschillende maar aanvullende) rol in. Ook nu het zoeken is hoe we die rollen het beste in kunnen vullen nu de situatie zo anders is, moeten we elkaar vinden. Juist nu!

Nu is dus geen tijd van afwachten in medezeggenschap. Nu is een tijd van ontwikkeling, creatief zijn, afstemmen, vinger aan de pols en vooral een tijd van SAMEN!

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#), [Coronavirus](#)